

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Sect. I. Quid sit gratia efficax, & quâ ratione à sufficienti distinguatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

pro alijs baptismum instituit, & baptismi ministros, quorum operâ ipsis conferri posset; & etiam causas naturales præparauit, quarum efficaciam fieret, vt in lucem ederentur; præceptum etiam parentibus & alijs imposuit, vt in lucem editos baptizari curarent: quòd si ex parte causarum naturalium inter se concurrentium, seque inuicem impediendum, aut ex incuria parentum, aut ex culpa ministrorum contingat; eos non baptizari; nihil aliud inde sequitur, nisi Deum extraordinario providentia suæ auxilio non adfuisse, vt eiusmodi defectus impediret, non autem ipsos auxilio sufficienti fuisse destitutos, vt alienam curam iuxta status sui conditionem, baptismi gratiam, ac proinde salutem consequi possent.

CAPVT III.

De gratia efficaci.

SECTIO I.

Quid sit gratia efficax, & quâ ratione à sufficienti distinguatur.

Obseruandum est 1. duobus modis gratiam dici posse efficacem: 1. late, in quantum apta est ex se consensum voluntatis simul cum ipsa efficere, nisi prauitas illius obstet, quo sensu qualibet gratia sufficienti, etiam ea quæ respicitur, & cui resistitur, dici potest efficax: quia ex se apta est ad illum voluntatis consensum eliciendum, quamuis re ipsa ob eius resistantiam non eliciat.

Secundò strictè, prout non solum potest elicere consensum nostræ voluntatis, sed etiam illum re ipsa infallibiliter elicit & attrahit: & de gratia efficaci tali modo spectata nobis hic agendum est. Ob-

Obseruandum 2. certum esse, dari talem gratiam efficacem: hoc enim constat ex scriptura, Ezech. 36. *Spiritum meum ponam in medio vestri: & faciam ut in præceptis meis ambuletis;* non dicit solum, ut possitis ambulare, sed ut de facto ambuletis: Philipp. 2. *Deus est, qui operatur in vobis & velle, & perficere:* & ex Conc. Arauf. 2. can. 6. vbi dicitur, per infusionem & inspirationem Spiritus Sancti, fieri in nobis ut credamus, velimus, &c. & ex S. Aug. lib. de gr. & lib. arb. c. 16. *Certum est, inquit, nos facere cum facimus, sed ille facit ut faciamus, præbendo vobis efficacissimas voluntati, qui dixit, faciam ut in iustificationibus meis ambuletis.*

His obseruatis, quod spectat ad primam quæstionis partem, duæ sunt præcipuæ circa naturam gratiæ efficaciæ Theologorum sententiæ. Prima dicit, gratiam efficacem esse motionem quamdam & impulsione à Deo voluntati creatæ impressam, qua sic impellitur ut ab eius vi physicè ad agendum prædeterminetur, ita ut non possit non agere, nec motioni aut impulsioni resistere.

Verùm refellitur hæc sententia ex ijs quæ sect. seq. dicemus, cum ostendemus gratiam efficacem talem esse, ut, quamuis infallibiliter illi voluntas assentiatur, possit tamen non assentiri, sed illam possit abijcere si velit.

Secunda sententia docet gratiam efficacem nihil aliud esse quàm illustrationem, ac inspirationem, seu persuasionem internam diuinitus immisam, quæ talis est, ut per eam infallibiliter inducatur creatæ voluntas ad hoc, ut velit & operetur bonum.

Hæc sententia, quam ut veriore amplectimur, probatur ex S. Aug. varijs in locis, in quibus manifestè docet, gratiam illam quæ nos facit operari, in inspirationibus & suasionibus internis consistere, præsertim lib. de Spir. & litt. c. 34. vbi sic loquitur, *Suasionibus agit Deus, ut velimus & ut credamus: & paulò post, his quando agit Deus cum anima rationali ut ei credat, neque enim credere potest quolibet libero arbitrio: si nulla sit suasio vel vocatio cui credat,*

profelto & ipsum velle credere, *D. us operatur in homine: & lib. 2. de peccat. meritis c. 17. Nolunt homines, inquit, facere, quod iustum est, siue quia latet, an iustum sit, siue quia non delectat, & c. ut autem imotescat, quod latebat, & suauitate, quod non delectabat, gratia Dei est.*

Iam verò, quod spectat ad secundam quæstionis propositæ partem, in quo scilicet gratia efficax à gratia sufficiente differat, dicendum est, gratiam sufficientem sumptam pro gratia illa, quæ vires homini sufficientes ad operandum præbet, siue re ipsâ operetur siue non, ab efficaci aliter non differre nisi tanquam genus à specie, ut satis constat ex ijs, quæ suprâ dicta sunt: si verò gratia sufficiens sumatur pro gratia illa, quæ, licet sufficientes homini vires præbeat ad bene operandum, nunquam tamen infert operationem, non quidem defectu virtutis sufficientis ad eam inferendam, sed defectu creatæ voluntatis, quæ cum libera sit, non vult ei cooperari; eo sensu gratia sufficiens seu inefficax distinguitur ab efficaci (de qua nunc agimus) 1. in eo, quòd gratia efficax semper maior est gratiâ sufficiente in ratione doni, cum longè sit accipienti vtilior & melior; 2. in eo, quòd efficacia gratiæ est à solo Deo tanquam à propria causa, eius verò inefficacia oritur à sola creatæ voluntate, quæ gratiæ ipsi consensum denegat, & sic eam inefficacem reddit; vnde S. Prosper lib. 2. de vocat. Gent. c. 26. *Quòd gratia, inquit, à multis respuitur, ipsorum est nequitia; quòd vero suscipitur, & gratia diuina est, & voluntatis humana.*

Verum ad clariorem huius distinctionis intelligentiam, quæres; vtrum ex duobus hominibus æquali gratiâ præuentis & excitatis, contingat aliquando, aut contingere possit, vt vnus gratiæ consentiat altero non consentiente, proindeq; vt æqualis gratia in vno efficax sit, in altero verò sufficiens tantum, seu inefficax.

Respondetur 1. illum, qui consentit, maiorem semper, absolute loquendo, gratiam accipere, non solum in ratione doni, vt suprâ diximus, sed etiam in ratione entitatis

tatis ip
adedò g
is, qui
Ref
seclusi
mar
uentis
tiat. It
larm.
merito
Episc.
iudici
Euang
cit, q
lijs pr
diæ co
bus g
ti fue

V
term
efficax
esse
Phyf
in fu
lunt
at. A
us g
disp
effic

tatis ipsius gratia; cum ipsum consensum accipiat, atque aded gratia adiuuantis & cooperantis donum, quo caret is, qui non consentit.

Respondetur 2. si de sola gratia excitante sermo sit, seclusis omnibus alijs, multos graues Theologos existimare fieri posse. vt ex duobus æquali prius gratia præuentis & excitatis, vnus consentiat, alter vero dissentiat. Ita Ruardus Taperus art. 7. contra Lutherum, Bellarm. lib. 6. de lib. arbit. cap. 15. & plures alij, quibus merito adiungere possumus beatæ memoriæ Franc. Salef. Episc. Geben. lib. 2. diuini amoris cap. 10. vbi explicans iudicium, quod vocat comparationis, de quo in varijs Euangelij locis mentio fit, illud in eo faciendum esse, dicit, quod aliqui æqualibus, imò maioribus gratia auxilijs præuenti & excitati, diuinæ nihilominus misericordiæ consensum negauerint, alij æqualibus, imò minoribus gratia auxilijs excitati, inspirationem diuinam secuti fuerint, & ad pœnitentiam conuersi.

SECTIO II.

In quo propriè consistat ipsius gratia efficaci.

Varia sunt super hac quaestione Theologorum sententia: quidam enim (vt in præc. sect. dictum est) efficaciam gratia in impulsione quadam, & prædeterminatione Physica ipsius voluntatis constituunt. Alij efficaciam illam volunt esse tantum moralem, ac sitam esse in aliqua vi intrinseca prædeterminandi non quidem Physicè, sed moraliter tantum ipsam voluntatem. Alij in suauitate ac delectatione quadam interiori, quæ voluntatis consensum infallibiliter & insuperabiliter eliciat. Alij in contemperatione quadam & congruitate ipsius gratia cum ingenio, indole, affectionibus, & alijs dispositionibus hominis, qui gratia consentit. Quidam efficaciam gratia collocant quidem in prædicta congruitate,

§ 5